

Розділ перший

Тієї ночі сон Богдана був якимсь нетривким. Спросонку зіщулившись, придивився до електронного циферблата годинника, намагаючись зрозуміти, чи дійсно час почав відлік назад, і знову затягнуло в сон. Наснилася пишногогруда оголена краля. Вона еротично прогиналася й пестила своє пружне тіло, потім поманила за собою, рухаючись граційно, мов кішка, і звабливо виляючи стегнами, йшла то повільно, ніби давала можливість наздогнати її, то пришвидшувала крок, немов утікала. Зупинившись зненацька, поволі обернулася й злісно розсміялася.

Раптом її обличчя спотворилося, з гарного стало огидним і старим, іскристий шовк волосся перетворився на сиву жорстку мичку; красиві, налиті, мов соковиті яблука, цицьки, які збуджено стирчали, зморщилися й повишли клаптями старої шкіри – все тіло стало обрешкним, миршавим, в'ялим, наче торішня

Менії померших зрток

картоплина. Химерна проява огидно вишкірилася беззубим ротом.

– Ти хто? – з відразою відсахнувся Богдан.

Стара злісно загиготіла:

– Я Хель, я Сет, я Танатос, а для тебе просто Смерть. Чи ти чекав, що я прийду в довгому, чорному балахоні, з косою в руці? Можу й так. До всіх по-різному. З тобою у мене свої рахунки, – стара потягнулася до Богдана.

Він позадкував, серце закалатало частіше, немов пробиваючи грудну клітку, страх затягував у смертельний зашморг дихання, замість крику із гортані насилу виривався хрип, у горлі пересохло, обличчя Богдана спотворила гримаса відрази. Стара напирала і вже поклала свої холодні кістляві руки на плечі Богдана, і тут він насилу вичавив із себе: «Нііііі!» – й, жажнувшись, підскочив, відчуваючи холод кістлявих рук. Годинник показував о пів на шосту ранку. Пригнічений Богдан підвівся з жорсткого дивана, почуваячись, наче овоч у блендері, – розчавленим і перемеленим, від незручної пози руки і ноги геть заклакли й боліли. Він якомога тихіше прочинив двері до спальні, аби та не рипнула, і заглянув усередину. Кіт Пиріжок забився під ліжку і чомусь

шипів і завивав, Інга розкинулася посередині їхнього двоспального ліжка й мирно спала.

Богдан посміхнувся, милуючись дружиною, захотілося підійти, вмотитися поруч, притулитися, і тут згадав про сварку... Саме тому спав в іншій кімнаті на дивані, а не поруч із тією, котра сім років тому сказала в загсі «так». Сім років пристрасті й вогню, бурхливих сварок і солодких примирень та поцілунків. Одна із таких сцен трапилася напередодні, проте закінчилася не так, як зазвичай – пристрасними поцілунками і гарячим сексом, а ще більшою сваркою. Богдан, задивившись на сплячу Інгу, боровся з бажанням забути про сварку, зайняти своє законне місце в подружньому ліжку, обійняти дружину, та згадавши про скандал напередодні, передумав і повернувся на диван. Довго крутився з боку на бік, аби влаштуватися зручніше, кілька разів вставав, роздумував, чи не краще поїхати за місто на дачу...

А далі події почали відбуватися, немов у тумані, ніби не з ним, а так, що він був тільки глядач. Богдан намагався не шуміти, похапки зібрався і вже при виході з квартири почув зойк Інги:

– Стій! Не йди! Повернися!..

Богдан озирнувся, але нікого не побачив. Невже почулося? Знову заглянув у спальню – Інга спала собі, та й Пиріжок з-під ліжка вилазити не збирався.

Богдан тихо пішов, сів в автівку й зіщулювався від холоду. Середина осені теплом не балувала, ночами іноді траплялися заморозки. Хотів повернутися, надіти куртку теплішу, ніж та, яку схопив і натягнув похапцем, і передумав, позаяк на дачі є теплий одяг, а в машині можна увімкнути обігрів. Встромив ключ у замок запалювання, та ключ не провертався, спробував ще раз – результат такий самий.

– Хоч ти не випендрюйся, – звернувся до автівки.

Знову провернув ключ у замку запалювання, й нарешті автомобіль завівся. Богдан прислухався до рівномірної роботи двигуна, налаштував радіо на потрібну хвилю. Приємна мелодія полинула з динаміків, та раптом різко увірвалася. Богдан переключив на іншу хвилю і натиснув на педаль акселератора. Попереду вихідні – можна порибалити, трохи випити або навіть напитися в зюзу. Задоволений своїм планом, мріяв про майбутню рибалку, привільну ідилію, єднання з природою й підспівував мелодії, що линула із динаміків.

Про сварку і кошмари, що наснилися, згадувати не хотілося. Рано-вранці дороги завжди вільні. Богданові захотілося драйву, він натиснув до упору педаль газу, відчув швидкість, увімкнув на всю гучність динаміки і насолоджувався екстремальною їздою, та раптом зненацька з-за повороту, на порушення правил дорожнього руху, виїхала вантажівка. Водій вантажівки мав пропустити автівку, яка рухалася головною дорогою, але не зробив цього, сталося зіткнення.

– Я ж казала, у мене з тобою свої рахунки. Прошу до мого світу, любчику, – та сама стара гидко скривила рота. Хель, вона ж Танатос, вона ж Смерть криво й огидно посміхалася, і лише вона знала, що означала її міміка. Хель помацала кістлявою рукою свою всохлу щелепу з пергаментною шкірою та пошерхлими губами. – Навіщо смертні роблять уколи в обличчя? І усмішка не усмішка, тільки сам знаєш, що посміхаєшся. Це навіть не фрики, а чорти якісь. А ще кажуть, що Смерть страшна, – міркувала собі Хель, як ні в чому не бувало. Вона робила свою роботу, не втрачаючи нагоди побурчати. – Було у мене нещодавно замовлення на панночку, котрій так кортіло вічної молодості, що довелося її молодою

проводити в засвіти, де ботоксу нема і не вирують пристрасті. Я довго не морочилася, влаштувала їй відходження прямо з операційного столу, на якому їй в один присіст силіконові цицьки робили і морду підтягували. От і отримала два в одному – і велика втрата крові, і серце не витримало. Потрібно ж не до дилетантів звертатися, а до професіоналів, а не економити на здоров'ї та красі, бо інакше прогадаєш. Зате померла молодою – все, як замовляла. Обережніше треба з проханнями, – бурчала невгамовна стара.

Богдан важким поглядом дивився на стару. Вона, як і раніше, була голою і не звертала на це уваги чи не помічала, начебто так і має бути.

– Чого витріщився? Назад подивися, – стара тицьнула кістлявим пальцем з довгим пожовклим нігтем.

Богдан озирнувся. Навколо автівок, які зіткнулися, юрмилися люди. Виблискуючи мигалками, під'їхала «швидка». Водій вантажівки сидів на узбіччі, обхопивши голову руками, і розпачливо голосив. Зі «швидкої» вибігла лікарка в білому халаті. Двоє чоловіків акуратно витягли понівечене тіло водія. У водієві Богдан впізнав себе.

– Не може бути, – тільки й мовив, остаточно збагнувши, що трапилося, і не розуміючи до кінця, як він може за цим усім спостерігати.

– Ти поки що милуйся видовищем, незабаром по тебе прийдуть. Я свою роботу зробила. Бачиш, як майстерно все влаштувала? Вважаєш, легко було цього бовдура, – стара кивнула у бік водія вантажівки, – переконати змінити маршрут? Він тут взагалі їхати не мав був, – мовила стара, хтиво випнувши обвислі цицьки.

Богдан нічого не відповів, усе ще сподіваючись, що це лише сон, і щосили намагався прокинутися.

– Ну, як завжди! Намагаєшся, стараєшся і ніякої тобі подяки. То й нехай! Не дуже й треба,— махнула стара кістлявою рукою, відчуваючи справжнє задоволення бачити жах і подив на обличчі Богдана.

Щось гидко запищало. В руках старої хтозна-як і звідкіля з'явилася коробочка типу пейджеря. Стара глянула на екран.

– Думала відпочити, та який тут відпочинок. Знову робота, і знову за тою ж адресою. Я ж щойно звідти. Чому не можна одразу замовити обох? – обурювалася стара й хутко зникла.

Богдан пропустив повз вуха ці її останні слова – він дивився на розпластане на асфальті тіло, потім тіло поклали на ноші, а потім у «швидку».

– Поспішайте! Я ж вмираю! Я стікаю кров'ю! Мені зараз боляче, – закричав Богдан і тут усвідомив, що болу не відчуває.

Підійшов ближче до сивого водія та лікарки в білому халаті. Вони розмовляли, ніби нічого не сталося, і гроза зі зливою промайнула не над їхніми головами.

– Не люблю, коли чергування так закінчується. Тепер усі вихідні нанівець, весь час буду про це згадувати, – бідкався водій.

– Та що тут згадувати? Звикнути пора, – спокійно мовила лікарка.

Богдан підійшов до них впритул.

– Гей! Так і стоятимете? Я ж можу померти через вас, – закричав у вухо лікарці Богдан. Та й оком не моргнула, тільки ніс почухала, і Богданові захотілося вщипнути її за носа, щоби звернула на нього увагу. Він міцно стиснув між пальцями її м'ясистого носа й тицьнув щосили. Та не реагувала, сіла у «швидку», і вони поїхали з місця ДТП. Декілька людей спостерігали за тим, що відбувалося на місці автокатастрофи. Асфальт навколо був зали-

тий бензином і маслом, два передніх колеса і двигун були вм'яті в салон автівки і пробили підлогу; розтріскане вітрове скло в кривавих бризках, наче художник струснув пензель, добряче вимокнувши його в червоній фарбі... Кров'ю були забризкані сидіння і кермо, панель приладів розтросчена та скрізь друзки скла і пластику... Понівечений уцент автомобіль завантажили на евакуатор.

– Задовбали ці екстремали, ніби без них роботи немає, – вилаявся водій евакуатора.

Богдана захлеснуло хвилюю обурення, він підскочив до водія, розмахнувся і вривав тому кулаком по пиці. Та його кулак пройшов, ніби крізь дим. Від власного безсилля Богдан ледь не заривав, сів на асфальт і з тугою дивився вслід автівкам, які їхали з місця аварії. Відчував, як останні нитки, що пов'язували зі звичним світом, обривалися остаточно... Не було сил підвестися й піти. Та й куди іти? Почув ззаду гуркіт шин об асфальт, повернувся в той момент, як крізь нього промчав автомобіль на величезній швидкості.

– Ти ж мене переїхав щойно, козел, – відчайдушно лаявся вслід Богдан.

Йому страшенно хотілося заплакати, завити, заголосити, і він уже відчував, як трусити

лося тіло, коли ридаєш навзрид, але то була лише м'язова пам'ять, сльози литися вже не могли... Богдан щосили вкусив себе за руку, так сильно, що відчув скрегіт зубів, та болю не відчув. Богдан закричав голосно, розпачливо. Дослухався – довкола тиша, і вона, мов змія, оповивала своїми кільцями і душила, від чого ще дужче хотілося кричати... Богдан сидів на асфальті й дивився, як крізь нього проїжджали автомобілі, – коли набридло сидіти, пішов дорогою кудись у безвість, і дорога тривала вічно, повертала то в один бік, то в інший. Богдан збився на манівці і йшов, не озираючись. Сизий серпанок потік крізь нього – він проникав через вихлопний дим машин, але Богдан чомусь не відчував його; йому кортіло зігнати злість на людях, які проїжджали повз. Хоч би куди дивився, бачив обличчя людей немов у масках, які приховували їхні справжні обличчя. Він довго йшов, доки не увійшов у кокон густого туману. Раптом хтось поклав руку йому на плече. Богдан здригнувся.

– Ступай за мною, – сказав незнайомець.

Богдан подивився на незнайомця: звичайні, непримітні риси обличчя, та й одяг пересічний. Може, білого, а може, якогось іншого кольору. Богдан не надав цьому значення. Так

буває, коли заглиблюєшся у щось своє – тоді байдуже, як одягнена людина, байдуже, як вона виглядає.

Проте в обличчі незнайомця привертав увагу погляд без фальші, лукавства й хитрощів, ніби освітлений ізсередини м'яким сяйвом, погляд всерозуміння і всепрощення, його погляд випромінював тепло. Дотики незнайомця були м'якими, не відчувалося ні тепла, ні холоду.

– Це щось на кшталт провести в останній шлях? Як посильний – той, хто доставляє посылку за адресою? Тож тепер я посылка, вантаж і мене треба доставити до місця призначення? – сполохано бурмотів Богдан, замислюючись, що на нього чекає далі.

Незнайомець нічого не мовив у відповідь, лише поманив за собою. Богдан озирався навсібіч. Такого густого туману він ніколи не бачив. Сиза імла огортала з ніг до голови. Нерішуче ступив кілька кроків уперед. Ґрунту не відчував, за звичкою пересував ногами, і тіло слухняно рухалося вперед. Почувся плескіт води. Богдан ступнув ще кілька кроків і впав би у воду, якби провідник не притримав. Богдан зупинився на краю берега річки, води її були темними й каламутними. Провідник стояв у човні, тримаючи в одній руці весло, другу

простягнув Богданові. Богдан руки не прийняв, ступив з берега в човен, сів на дно, обхопив коліна руками і намагався розгледіти крізь густий туман навколишній простір. Він більше не запитував, куди його везуть, припускав, що це щось на кшталт розподільного вузла душ. Палітра його почуттів та емоцій була оголена і тремтіла, немов осиновий лист на вітру.

– Я ніби збожеволів, – ледве чутно вимовив Богдан. Хотів перехреститися і передумав.

Богдана почало пробивати дрібне тремтіння – намагаючись його вгамувати, вирішив поговорити з провідником, і той, передбачивши бажання Богдана, обіззався у відповідь:

– Мене звать Аісй.

Голос його заколисував, діяв, немов заспокійливе, й усмішка була приємною. Богданові стало легше ба навіть тепліше, він розслабився, тремтіння вгамувалося.

Тишу порушував звук весла, яке занурювалося у воду. Так тривало недовго. Незабаром почулися ще сплески весла об воду. Богдан вдивлявся в той бік, звідки лунали звуки. Туман розступився, вимальовуючи незрозумілі обриси човна. Ним правив провідник у темному одязі. У човні нерухомо сиділа дівчина в бірюзовій сукні, її очі були порожні, неживі,

згаслі. Богданові здалося, що він знає цю дівчину. Він відчув, як його серце спочатку замерло, а потім заколотилося. Човен з провідником у темному одязі повернув у бік берега, обриси якого ледь виднілися.

– Хіба нам не туди? – спитав Богдан, проводжаючи поглядом човен з дівчиною.

– Це зона спокутування. Там душі тих, хто загруз у гріхах і пороках, а в окремому відсіку – місце для самогубців. Той, хто вчинив злочин проти себе, позбавлений права помилування. «Бо ніхто ніколи не мав ненависті до своєї плоті, але живить і гріє її, як Господь Церкву», – останні слова Аісій процитував із Біблії.

Відтоді як Богдан завважив дівчину, його долало хвилювання – він відчував, що повинен щось згадати, щось дуже значиме, і не відводив погляду від човна, який танув у тумані.

До берега причалили тихо, човен легко увійшов у маленьку бухту, як ніж у масло. Два береги розмежовувала річка, води якої містилися в собі багато таємниць і загадок. У ній не було течії, води річки ніби завмерли...

